

SXEDIO.30T

30.10.1907: ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΥΙΝΣΤΩΝ ΤΣΕΡΤΣΙΛ ΣΤΗΝ ΚΕΡΥΝΕΙΑ, ΤΗ ΛΑΡΝΑΚΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΜΕΣΟ

Εκτός από τη Λευκωσία ο υφυπουργός Αποικιών της Βρετανίας Ουίνστων Τσέρτσιλ επισκέφθηκε την Κερύνεια, τη Λάρνακα και τη Λεμεσό.

Για τις επισκέψεις του βρετανού υφυπουργού έγραψε ο "Κυπριακός Φύλαξ" στις εκδόσεις του στις 6 και 13 Οκτωβρίου 1907 (Μεταγλώττιση):

Η ΔΕΞΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΡΥΝΕΙΑ: Την περασμένη Παρασκευή (28.9) ο υφυπουργός μετέβη στην Κερύνεια, όπου ο κ. διοικητής είχε ειδοποιήσει ότι ο Υφυπουργός θα δεχόταν μόνο το Δημοτικό Συμβούλιο (Μετζιλίς Ιταρέ) και καμμιά άλλη δεξίωση δεν επιθυμούσε. Οι κάτοικοι της Κερύνειας σεβασθέντες την επιθυμία αυτή του Υφυπουργού απέσχαν από κάθε διαδήλωση και ανέθεσαν στον κ. Ιωάννη Γρ. Δημητριάδη και ως μέλος του επαρχιακού συμβουλίου να αντιπροσωπεύσει την πόλη διερμηνεύοντας πρώτα απ' όλα τους εθνικούς πόθους των Ελλήνων κατοίκων και ύστερα τις ανάγκες της πόλης και επαρχίας Κερύνειας.

Είναι όμως άγνωστο πως, αντί του κ. τούτου από μέρους της πόλης προσαγόρευσε τον υφυπουργό ο κ. Λοϊζίδης, δικηγόρος που περιορίστηκε να ζητήσει μόνο τη βελτίωση του λιμανιού και την ύδρευση της πόλης, χωρίς να κάνει ούτε νύξη για το εθνικό ζήτημα.

Η παράλειψη αυτή τόσο παράχορδη φάνηκε ακόμα και προς τον υφυπουργό και τον Μ. Αρμοστή στο μέσο της καθολικής αρμονίας υπέρ της ένωσης, ώστε αποτεινόμενος ο κ. Τσέρτσιλ προς παριστάμενον υπάλληλο ρώτησε: "Περίεργο εδώ ο κ. αντιπρόσωπος να μη κάμει καθόλου λόγο για την ένωση".

Αυτό διαδόθηκε γρήγορα στην πόλη και δημιούργησε θλιβερότατη εντύπωση και με αγανάκτηση.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΗ ΛΑΡΝΑΚΑ: Πανηγυρική και ενθουσιώδης έγινε η δεξίωση του κ. Τσέρτσιλ στη γειτονική Λάρνακα όπου κατέφθασε στις 11.1/2 π.μ. της περασμένης Κυριακής (30.9). Κατά την είσοδο της πόλης ανέμενε το πλήθος των πολιτών με σημαίες, τον προσαγόρευσε δε ο Μητροπολίτης Κιτίου πατριωτικότερα, απάντησε δε ο Υφυπουργός που είπε περίπου ότι "το λιμενικό έργο θα συντελεσθεί τάχιστα, ο δε σιδηρόδρομος όχι μετά από πολύ χρόνο.

Ως προς τις εθνικές εκδηλώσεις δεν τις θεωρεί ως προσβολή κατά του βασιλέως (το πλήθος σε επιβεβαίωση απάντησε "ζήτω ο βασιλεύς Εδουάρδος). Τους εθνικούς πόθους σας βρίσκω φυσικούς και αναγνωρίζω ως δίκαιους. Δεν βλέπω γιατί οι δυο στη νήσο φυλές να μη εκδηλώνουν ελεύθερα τους εθνικούς πόθους τους και τα θρησκευτικά τους αισθήματα. Υπό την αγγλική σημαία είναι ελεύθερος κάθε λαός να το πράττει".

Το πέρας των γενναιοφρόνων λόγων του εκάλυψαν ουρανομήκεις ζητωκραυγές συνεχείς καθ' όλο το διάστημα μέχρι του διοικητρίου, όπου πρώτος ο δήμαρχος της πόλης κ. Ν. Ρώσσος διερμήνευσε τους εθνικούς πόθους του λαού και υποστήριξε έπειτα διά μακρών την ανάγκη για τις λιμενικές βελτιώσεις και τη σιδηροδρομική σύνδεση της Λάρνακας με τη Λευκωσία.

Μετά από αυτόν επιτροπεία των Μωαμεθανών της πόλης υπέβαλε υπόμνημα με το οποίο καταγγέλλει το ελληνικό στοιχείο για τις πατριωτικές διαδηλώσεις του.

Απαντώντας σ' αυτήν ο υφυπουργός είπε ότι "υπό την αγγλική σημαία είναι όλοι ελεύθεροι να εκδηλώνουν νομοταγώς τα πατριωτικά τους αισθήματά".

Σε παράπονο τους δε ότι φοβούνται επίθεση από τους Έλληνες είπε ότι έχει πεποίθηση στην ευγένεια των αισθημάτων τους, εάν δε κάποιος να παρεκτραπεί υπάρχει η αστυνομία και το δικαστήριο και τους απέπεμψε λέγοντας "παρακαλώ χαίρετε".

Μετά από αυτό παρουσιάστηκε επιτροπεία από

μέρους της, τον δε υφυπουργό προσφώνησε ο δικηγόρος κ. Ιάκ. Ν. Δημητρίου εύγλωττα και διερμήνευσε θερμά τους προαιώνιους και ακοίμητους εθνικούς πόθους του ελληνικού πληθυσμού της νήσου και επέδωσε μετά από αυτό υπόμνημα με γλαφυρό και ενθουσιώδες ύφος συνταγμένο που διερμηνεύει τον ιερώτατο πόθο του λαού.

Ο κ. Υφυπουργός και πάλι απάντησε: "Ευρίσκω πολύ φυσικό τον πόθο σας, να ενωθήτε με την ολομέλεια της ευγενούς ελληνικής φυλής. Αλλά ήλθα για τις άλλες ανάγκες του τόπου. Για το φόρο της υποτελείας θα εργασθώ ώστε με μεγάλο επίδομα να μη είναι αισθητό το βάρος του στη νήσο. Η Αγγλία εδήλωσε άλλωστε ότι θα καταστήσει την Κύπρο παράδεισο της ανατολής.

"Με κοινή συενργασία θα την καταστήσουμε τέτοια", είπε και "έκρουσε τρεις την χείρα επί του γραφείου".

Μετά από αυτά οι βουλευτές Λάρνακας-Αμμοχώστου κ. Ευαγγ. χ" Ιωάννου και Μ. Γ. Νικολαΐδης επέδωσαν ψήφισμα των χωριών υπέρ της ένωσης και υπέρ του σιδηροδρόμου.

Περί την 2.1/2 μ.μ ο υφυπουργός συνοδευόμενος από τις αρχές της πόλης και όλους τους πολίτες που έφεραν σημαίες και φωνάζοντας διαρκώς υπέρ της ένωσης και του βρετανικού έθνους προπέμφθηκε μέχρι την αποβάθρα και αφού επέβη στην αναμενόμενη λέμβο διαπεραιώθηκε στο καταδρομικό Αφροδίτη που κατέπλευσε εκεί από την Αμμόχωστο όταν ακριβώς έφθανε ο υφυπουργός στη Λάρνακα.

ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ: Μετά από λίγο το σιδηρόδρακτο σκάφος κατηύθυνε την πλώρα του στη Λεμεσό όπου κατέπλευσε στις 5 μ.μ. Η Λεμεσός όλη είχε συρρεύσει στην παραλία με σημαίες και την απόβαση του υφυπουργού χαιρέτισε με βροντώδεις ζηρωκραυγές υπέρ τη ένωσης, τον συνόδευσε δε στο διοικητήριο παρά την παραλία, όπου προσαγόρευσε τον Τσέρσιλ ο βουλευτής Λεμεσού- Πάφου κ. Χρ. Σώζος αντί του δημαρχέυοντος κ. Ι. Καραγεωργιάδη που ασθενούσε, εξ

ονόματος της πόλης και διακήρυξε ένθερμα και εύγλωτα τους εθνικούς ποθος, έπειτα δε διατύπωσε ως τοπικά αιτήματα την αρχήν λιμενικών βελτιώσεων και κατασκευήν σιδηροδρόμου.

Οι Μωαμεθανοί κηρύχθηκαν εναντίον της ένωσης και ζήτησαν την απαγόρευση της εισαγωγής όπλων διότι φοβούνται εξέγερση των Ελλήνων της νήσου κατά του μεωμαθανικού στοιχείου.

Ο κ. Τσέρσιλ διαβεβαίωσε εν τούτοις ότι κανένα κίνδυνο δεν διατρέχουν από τους πολιτισμένους Έλληνες οι οποίοι ελεύθερα και νομοταγώς διαδηλώνουν τα εθνικά τους αισθήματα, κανένα δεν απειλούν και τίποτε δεν κάμνουν που είναι αντίθετο με τους νόμους της χώρας.

Ο κ. Τσέρσιλ επισκέφθηκε την πόλη παντού συνοδευόμενος απο πλήθη διαδηλωτών. Επειδή νύκτωσε την οδό φώτιζαν φώτα βεγγαλικά προπέμφθηκε δε στις 7 μ.μ. μέχρι την αποβάθρα από ολόκληρη την πόλη με φλέγοντα ενθουσιασμό.